

Universitätsbibliothek Paderborn

Ars Semper Gaudendi

Demonstrata Ex Sola Consideratione Divinae Providentiae Et Per
Adventuales Conciones

Laetitiae Perfectae Artificium In Conscientiae Recta Efformatione
inuentum, & per Adventuales Conciones expositum ac demonstratum

Sarasa, Alfonsus Antonius de

Antverpiae, 1667

§. IV. Poenitentiae vltroneae commendantur. Ac imprimis ostenditur,
prorsus rationi conforme esse, vt corpus criminum complex, etiam sit
consors satisfactionis, & poenas meritas luat.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11367

tionis flagrorumque suo corpori inflictorum fructum, pœnitenti penitus transcriberet : sic nempe, & iustitiæ Deo debitæ, & misericordiæ pœnitentibus impendendæ, factum est satis. Habent hîc quod imitentur in Xaueio rigidi diuinæ iustitiæ exactores ; seueritatem nempe & benignitatem. Hanc, humano, id est, misero & miserando præstent generi ; illam, strenuè alacresque in se exercent ; & non apparebunt tantum, sed erunt vere sancti, cum sancta hæc facient. Aliis interim Sacerdotibus legem ne importunè dicant ; liberum, & prout ipsis à Christo est concreditum, jurisdictionis suæ exercitium relinquunt : neque de eorum prudentiâ multum sint solliciti ; aut se præ iis sapere existiment. Et si sapientes videri volunt, *sapiant sanè sed vt D. Paulus monet, ad sobrietatem.*

Ad Rom.
12. v. 3.

§. IV.

Pœnitentiæ vltroneâ commendantur. Ac imprimis ostenditur, prorsus rationi conforme esse, vt corpus criminum complex, etiam sit consors satisfactionis, & pœnas meritas luat.

29. **N**equè verò hæc eò à me dicta sunt, quasi si carnis corporisque in sua commoda nimium inhiantis, statutum mihi sit patronum agere, illudque pœnis peccato debitæ penitus eximere. Aliud enim prorsus est, quid à Iudice in Sacramento pœnitenti præcipiendum sit, aliud verò quid sponte suâ peccatorem agere conueniat. Neque dum benignitatem Sacerdotibus commendamus, odium sanctum quò se pœnitens persequatur exercendum esse, imus inficias. Quin ex aduerso, id nunc contendimus, seueritatem peccatoris, iudicis misericordiâ debere exacui ; & tantò majora à se exigenda esse supplicia, quantò plura, infirmitati humanæ, per meram misericordiam, videt condonari, aut ab eâ non exposci. Et hæc quidem Sanctorum hominum fuit antiquissima consuetudo ; corpus seuerissimè affligere, carnem macerare, eiusque petulantiam, ne rursus lasciuat, flagris etiam lorisque, asininum in modum, penitus affligere.

Pœnitentiæ eò grauioribus sponte assumenda, quò minores imponuntur.

Non reli-
giosis tan-
tum sed &
secularibus
conueniunt
corporis ca-
stigationes.

gere. Quod si autem innocentissimis viris hæc ad virtutem retinendam, animæque negotium procurandum, præclarissima fuerunt adjuncta; certè non video quâ ratione bonâ, nos qui tam indignis modis Numen offendimus, ea possimus excutere, aut ab iis corpori admouendis, carnem exculare. Enimuerò ad eremos solas & religiosa claustra amandanda sunt cilicia & ieiunia: isthic scilicet sunt lasciuia incitamenta, isthic sunt illecebæ, isthic sunt homines ex carne compacti & sanguine, reliquum verò orbis virtus inhabitat; spiritu uiuitur; caro prorsus subacta est, imò extincta; neque quidquam in mortales hosce, sanguis aut corporis impetigo habet dominij. Aërij prorsus sunt; & sic credo non *castigant cum D. Paulo corpus suum*, ne fortasse cum istud imperunt *verberent aërem*. Certè non satis percipio, ex quo capite, major aut D. Paulo aut religiosis hominibus, quàm commune genus vitæ ducentibus, incumbat corporis edomandi obligatio.

1. Cor. 9.
v. 26.

Probatum
ex suis in
quo omnes
sumus.

Scio equidem multa pro se corpus opponere; jam enim adolescentiam & necdum satis confirmatas vires; jam verò morbis afflicta; jam senectutem & deuexam ætatem; jam molem negotiorum; jam hominum obloquia, & diçteria; jam statum dignitatemque obuoluet; & sese, cum hæc dixerit, creder egregiè pro suâ causâ perorasse. Reliqua quidem nunc prætereo; at istud quod de statu insufurratur, non dissimulo. Enimuerò quisquis es, seu Princeps in republicâ seu vile mendicabulum; an statum peccatoris reipsâ non obtines, aut non obtinuisti aliquando, aut certè in eo nonne es loco, vnde ad eum statum possis turpissimè facillimèque deuolui? Hoc autem si fateris, quâ fronte satisfactioni te pœnisque exemptum vis, cum in eo sis statu cui pœnæ illæ prorsus conueniunt? Satisfactionem inquis Deo non denego; meritas à me pœnas esse, lubens confiteor. At quandoquidem tota, non culpæ modò, sed & omnis pœnæ peccatis debita, per pœnitundinem animi, actusque Contritionis sapius iteratos, condonatio auferri possit; vt quid jam de exterioribus afflictationibus corpori admouendis sermo instituitur, quasi priora non sufficerent satisfactioni integræ adminicula? Rectè mones: rationem dabo quantocius. Istud interim clarè video, profectò te corporis tui patronum esse egregium, & in malâ causâ propugnandâ, caussidicum non indifertum. Animæ itaque

30.

Contra
omnem ra-
tionem est
carnem sa-
tisfactioni
eximere to-
tamque a-
nima com-
mittere.

itaque totum satisfactionis pondus vis imponere; corpus verò penitus eximere: mororibus opplenda est anima, corpus verò desuauandum est tenerrimè: & ita demulcendum, vt ne in fletus abeat, & emarcescat. Ita tu agendum censes: at videamus quàm perperam.

31. Etenim dic amabo, si fors ita tulerit aut malè agendi libido, *Probatum exemplo.*
 vt duo in idem facinus latrociniumue conspirarint, herus exempli gratiâ & seruus, atque vnus alteri subsidio fuerit: exinde verò à Prætorè comprehensì, ad supplicium à Regio actore postulentur: an eo in euentu, Iustitiæ factum fuerit satis, si herus meritas pœnas soluat, seruus interim absoluat? Deinde, quid si bona pars prædæ ex latrocinio abactæ seruo obtigerit, an non indignior erit castigato Domino serui impunitas? Magis rem vrgeo. Quid si longè maxima spoliòrum portio seruo obuensset, & non nisi exigua, heri vsibus, cessissent reliquæ: quis non iustitiæ plurimum detractum diceret, quantumuis heri supplicio vindicatæ? Nec hîc adhuc hæreo; vltèrius promouenda est res. Quid si herus tam atrox facinus designasset, tantùm importunis serui precibus imò & exostulationibus adactus; conquerentis nimirum, nihil sibi dari pro obsequiis impensis stipendii; atque adeò postulantis, vt suâ gratiâ latrociniiis tantisper operam det, cuius fructus pro tot laboribus impensis sibi totus cederet. His, inquam, alijsque instigationibus compulsus herus, manus si dedisset & seruo & sceleri: nonne indignam esse planè rem clamarent omnes recta sentientes, si herò in furcam abacto, seruus interim malorum omnium & origo & complex, & vsurarius prædarum, non tantùm nihil luat, sed & viuat opiparè, bonis incubans malè partis: iisque, malè mulctato domino, perfruatur interim bellè & suauiter? Sanè si peccatum est vtrimque, non distinguantur pœnâ rei; & si rectè & ex æquo statuendum est aliquid, & pœnæ eximendus alteruter, absoluat herus, puniatur seruus; vt qui ex scelere plus retulit commodi, acerbiores etiam à iudice pœnas ferat.

32. Nunc vos appello, iudiciumque vestrum exquiro. Fertè sententiam sed rationi, quâ vos præditos esse non ineptè gloriâmini, & conscientiæ rectæ non difformem. Plerumque dum patramus scelera, Deique mandata dum excutimus, honoris Majestati tantæ debiti inuales inuisti & prædones; corporis adminiculo
Applicatum comparatio.
 id ag-

*Corpus fa-
rè scelerum
omnium est
complex*

id aggredimur & exequimur: carnem habemus criminum com-
plicem: neque exigua ei de confecto scelere cedunt lucra. Quid
ergo tibi in mentem venit, vt cum facienda est injuriæ Deo illatæ
restitutio, velis prætractè tu, miseram animam malè parta gaudia
pœnitundine & tristitiâ eluere; corpus interim nihil quidquam
perfoluere; imò & voluptatibus, per summam injuriam compara-
tis, quietè admodùm delectari? An non id æquitas exigit, pœnas
non minùs infligi corpori, quibus furtiæ voluptates amarescant,
quàm animæ dolorem inuri, quò malè comparata gaudia tandem
desipiant? Quæ demum lex, in eadè culpâ, complicem eripit
supplicio? & cui priuilegio aut fundamento causam corporis su-
perstruis quam temerè propugnas? Carnis fortasse nobilitatem
& præstantiam afferes, eique aliquid condonandum dices: Quasi
verò nesciremus nos, ex quâ sæce, ex quibus sordibus stirpem tra-
hat: quasi verò terræ pondus vile & inutile, ex quo erutam jam
olim nouimus, omnem memoriam effugisset. Nouimus sanè lu-
team originem. Et tu terræ massam nobilissimæ cœlestique animæ
audes anteferre, mancipium Domino, lutum spiritui, terram cœlo?
Etiam conferre, quæ conditione tam sunt disparata, manifestum
est piaculum, intoleranda animæ injuria.

*corpore ce-
dunt præci-
pua scelerū
emolumenta.*

Deinde si benè facinus attendis, non complex tantùm latroci-
nii fuit caro, sed ejus ferè causâ commissum est; & præcipua ex
perpetrato crimine, ad ipsam deuoluta sunt emolumenta. Quid
enim? Sanè vt corporis curet cuticulam, faucibusque & abdo-
mini vt sit non malè, crapulæ totos dies indulget porator strenuè.
Corpori vt sit suauiter, libidinibus miscentur omnia. Corpori
alendo & exornando ne quidquam desit, per summam injustitiam,
fas omne & justum habetur despiciatui, perjurijs & rapinis datur
opera, nec quidquam inhonestum censetur quod est vtile. Corpori
comendo & exornando, bona pars vitæ impenditur, vt lasciuiat
nimirum tantò impudentiùs, quantò sibi videtur elegantius. De-
nique corpori cedunt omnia; & huic vt complaceat, abjicit sese
anima, & se in omne scelus projicit, neque veretur Deo bellum
indicere, eius honorì manus injicere, & diuinas gazas quodam-
modo deprædari. Interim committitur scelus. Peracto latroci-
nio, ius suum prosequitur Deus, iniuriæque commissæ satisfac-
tionem expetit. Ita sit inquis tu, facinus deprecetur anima; lu-
geat illa, & quod debetur, sanè perfoluat. Itanè verò? Et nulla
illati

illati damni à corpore reparatio exhibebitur? commodè viuet caro. & deliciis quinimo dilluet, eo ipso temporis articulo, quo pœnitens facti anima dolore dissoluitur, & res suas cum offenso componit Deo? Quis tantam inæqualitatem æquus ferat? Et tamen humana iniustitiam tam enormen tolerat ratio, eamque, sibi semper indulgens natura, excusat.

34. Verùm quantumcumque corpori tuo patrocineris, eiusque caussam mordicus tuearis; quâ tandem ratione id pœnis persoluendis eximes, si legitimè constet, pleraque scelera, ex eo promanare, eoque incentore committi? Quid si ostendero, carnis effrænes appetitus esse, qui voluntatem instigant, verecundiam peccatis adimunt, reuerentiam Diuinis legibus debitam infringunt, mentem denique agunt in transuersa, animosque faciunt per summum nefas audendi omnia? Sanè disertè id testatur D. Jacobus. *Vnde, inquit, bella & lites in vobis? Nonne hinc? ex concupiscentijs vestris, quæ militant in membris vestris?* & clariùs, hominis corrupti personam præferens D. Paulus; *condelector, inquit quidem, legi Dei secundum interiorem hominem: video autem aliam legem in membris meis, repugnantem legi mentis meæ, & captiuantem me in lege peccati, quæ est in membris meis.* Tantam itaque carnis insolentiam in humanâ naturâ dum agnoscit Diuinus Paulus, non abs re exclamat, sortemque tam miseram deplorat; *infelix, inquit, ego homo! quis me liberabit de corpore mortis huius.* Expediri se à tam rebellis corpore efflicti postulat Apostolus; infelicem se conqueritur tam petulanti carni quòd inhæreat; ab hâc bella, ab hâc lites omnes exsurgunt, quibus & Deus impetitur, & infelix anima irretitur: & tamen dum de placando irato Numine agitur, excusatur caro, multis eximitur; & quidem, quod est prorsus intolerabile, ab ipsâmet animâ corpus defenditur. In ipsam tota reconciliationis faciendæ, expiandorumque scelerum moles conjicitur à corpore; & imbellis mens, præ merâ ignauâ, factum probat, desidemque carnis molliem, quam corpori exprobrare debuerat, rationibus etiam tuetur vt pœnæ eximat.

Corpus animam ad peccandum instigat.

Vt quid ergo pœnæ criminibus debita eximitur, & quidem ab ipsâmet anima?

35. Sit ergo prout vis: ingemiscat offensis anima; illam scelerum pœniteat; doloris illa pondus ferat, & sic demum pro illatis Deo injurijs satisfaciât: verùm de pœnis corpori admouendis,

Mali prætoritur carnis imbecillitas.

dis, non fiat posthac mentio, nimis enim tenera est caro, quàm vt jejuniis eneruetur; vires non sufficiunt abstinentiæ, quæ tamen ad explendam libidinem nimio plus suppetunt; genuflexiones sunt incommodæ: flagra, & cilicia nec nominanda quidem sunt; ne vel ad solam tanti supplicii memoriam contremiscat caro tenellula. Neque de vigiliis quidem aut humicubationibus, frigore aut æstu perferendis, cogitandum quidquam: nimis aspera hæc sunt & immania, nec ea quæ corporis imbecillitati commensurentur. Interim vt Deo rebellet, corpori nec vires desunt, nec audacia: vt libidibus vacet, & lasciuat; neque noctes insomnes ducere, nec pro fornicibus, æris inclementiæ expositum pernoctare, admodum est difficile; iucundum quinimò censetur & lepidum. Sic viuimus; ad scelera fortes & projecti; ad virtutis exercitia imbelles & teneri. Atque hic quidem carnis corruptæ est genius, omnia ad se iucunda trahere, omnia verò aspera à se amoliri; peccati fructum ad se deriuare, satisfactionem verò, cum Animâ nequidem partiri, sed totam ei committere. Age nunc corporis patrone haud impiger; si ratione metiris omnia; edic tandem an hæc rationi consona sit agendi ratio. Et tamen sic passim agimus; corpori ablandimur, corpus desuauiamur, corpus defendimus; & contra animam, id est contra seipsam, pro corpore pugnat ratio. An non hæc demum insignis est demencia? Ex quibus omnibus id tandem conficio, complicem sceleris, satisfactioni nullo modo debere eximi; quinimò adigendum vile mancipium vt pœnas det, satisfactionisque sit confors caro, vtpote quæ ad inferendam injuriam, operam contulerit ex condicto.

qua ad peccandum sitis est robusta.